

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Oslo 20.12.19

Forleggerforeningens innspill til statsbudsjett 2021

Det er nødvendig med en koordinert, omfattende og langsiktig satsing på lesing

I Kulturmeldingen understrekes det hvor viktig det er at folk leser. Lesing styrker ikke bare den instrumentelle ferdigheten det er å forstå tekst. Lesing gir oss også kompetanse i å forstå hverandre, den lærer oss å forskyve perspektiv, den gir oss ro, konsentrasjon og fokus i en tid med stadig flere hurtige skifter. Det at folk skal lese mer er en omforent ambisjon.

Fra blant annet SSBs mediebarometer og Leserundersøkelsen vet vi at det leses mindre enn før. Nedgangen i lesing er størst blant de yngste. PISA 2018 viser en nedgang på 15 prosentpoeng i andel 15-åringer som leser på fritiden.

For at denne utviklingen skal snu mener Forleggerforeningen at det er nødvendig med en koordinert, omfattende og langsiktig satsing på lesing og litteraturformidling for alle aldersgrupper. Satsingen bør blant annet omfatte utarbeidelsen av en handlingsplan for lesing, og en styrking av eksisterende lesetiltak. Vi mener det er nødvendig å tenke tverrdepartementalt. En styrking av skolebibliotekene og leselysttiltak i skolen bør ses i sammenheng med satsingen for øvrig. Videre mener vi at virkemidlene i en ny lesepolitikk bør bygge opp under språkpolitiske mål. Dette vil bidra til å motvirke domenetap fra norsk til engelsk, fra nynorsk til bokmål og fra samiske språk til norsk.

Det er viktig at en slik satsing på lesing kunnskapsbasert. Derfor mener vi det er behov for en kartlegging av eksisterende og pågående forskning knyttet til lesing. Det er også behov for bedre statistikk om lesing og lesevaner, denne bør vurderes ivaretatt av Kulturrådet.

Vi viser forøvrig til vedlagte notat om en ny lesepolitikk, utarbeidet i samarbeid av følgende organisasjoner: Den norske Forfatterforening, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, Norsk Dramatikeres Forbund, Norsk Oversetterforening, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Den Norske Forleggerforening, Den norske Bokhandlerforening, Norsk Bibliotekforening og Foreningen Iles.

Innkjøpsordningen for sakprosa må bedres

Vi mener at det er behov for en styrking og forbedring av Kulturrådets innkjøpsordninger for litteratur, og det er spesielt nødvendig å se på innkjøpsordningen for sakprosa. Sjangeren er i vekst og blir stadig viktigere, ikke minst fordi den muliggjør grundig og tilgjengelig faktaformidling i en tid

hvor falske nyheter og raske skifter dominerer. Det gis ut en stor bredde av norsk sakprosa av høy kvalitet.

Forleggerforeningen mener det er behov for å tydeliggjøre og avgrense den nåværende innkjøpsordningen for den delen av norsk sakprosa som er ment for allmenmarkedet og utvide ordningen slik at den i størst mulig grad blir automatisk, og ikke selektiv.

Forleggerforeningen mener

- Det bør iverksettes et større arbeid for å styrke lesingen.
- Det bør settes av midler til å følge opp lesesatsinger som etableres i året som kommer.
- Man må kartlegge eksisterende og pågående forskning knyttet til lesing, og man bør vurdere å få på plass nasjonale målinger av lesing.
- Innkjøpsordningen for sakprosa bør utvides og forbedres.

Forleggerforeningen stiller seg til disposisjon dersom noe er uklart eller ved behov for utdyping eller videre drøftelser.

Med vennlig hilsen,

Kristenn Einarsson
Adm. dir. Den norske Forleggerforening